

røre, at der for at undersøge dette Forhold i Februar 1884 af Indenrigsministeren blev nedsat en Kommission, der den 25de September samme Aar afgav sin Betænkning, og i denne Betænkning var det oplyst, at der fandtes 180 Personer, der dreve Fiskeri i Randers Fjord som Hovederhverv, 562, der dreve det som Bieerhverv, og at der var i alt 2940 Familier, der mere eller mindre levede af dette Fiskeri. Og denne Kommission tilraadede da i sin Betænkning — og det var navnlig det, jeg gerne vilde have lagt Hovedvægten paa — Afsløsning af Fiskerigaardens Eneret saaledes, at Fiskeriet blev givet fri efter nærmere lobbestemte Regler. Jeg skal ikke trætte ævede Medlemmer af dette Ting ved at komme nærmere ind paa denne Sag, jeg tror, at den er saa grundig belyst, at jeg ikke behøver at komme med nogen Gentagelse. Men jeg føler Trang til at minde den højtærede Indenrigsminister om hans meget vellystige Ytringer om denne Sag, da den var til Behandling her i Tinget i forrige Samling. Der var den Gang netop stillet en Forespørgsel af det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgfreds (Meergaard) angaaende Afsløsning af Frisnevold Laksogaard, og da sagde den højtærede Indenrigsminister: „Men hvis altsaa Forespørgslen i Dag gælder dette, om Regeringen, naar der først er kommet en nærmere Afgørelse af, hvor langt Fiskerigaardens Eneret strækker sig, vil træde hjælpende til for at træffe en Ordning paa bedst mulige Maade, tror jeg, at jeg tør svare, at det vil Regeringen ganske sikkert. Der er i Djebliffet i Indenrigsministeriet en Overbevisning om, at Forholdene ere saaledes, at det ikke kan vedblive at gaa paa den Maade, men at man maa søge at faa en Ordning tilvejebragt, og jeg gentager, at en saadan Ordning vil vist ikke være mulig uden Regeringens Hjælp.“ Det er denne velvillige Udtalelse, jeg vil minde den højtærede Indenrigsminister om, og jeg vil gøre det saa meget mere, som det nu er aldeles bestemt fastslaaet ved Højesteretsdom, at Fiskerigaardens Ejer har Eneret til Fiskerilike fra Fiskerigaarden og ud til Havet. Men hvad der endvidere er sket siden den Tid, er, at det nu er forment den fattige Fiskerbefolkning at bruge de Redskaber, den hidtil har brugt til Fiskeri. Ja, det er ganske vist endnu ikke forbudt dem at bruge Hænderne, men det er jo en meget primitiv Maade at drive Fiskeri paa, thi ved at bruge Redesnor eller Malesstage kunne de ikke ernære en Familie. Der findes altsaa nu særlig Grund for Ministeriet til at træde hjælpende til, og jeg vil rette en meget ind-

stændig Opfordring til den højtærede Indenrigsminister om at tage denne Sag under nøje Overvejelse. Der eksisterer, som jeg allerede har sagt, en Kommission til at overveje dette Forhold, men Kommissionens Arbejde blev afbrudt paa Grund af forskellige Underrettsdomme, som annullerede Højesteretsdommen. Jeg vil nu tillade mig at spørge, om ikke denne Kommission kunde blive rekonstrueret, eller om der ikke kunde blive nedsat en ny Kommission til at tage denne Sag under Overvejelse. Den vilde kunne være et meget nødvendigt Mellemled mellem de Interesser, der findes langs med Fjorden, og det høje Ministerium. Jeg tror ikke, det høje Ministerium behøver at frygte for, at den Afsløsningssum, der nu vilde blive Tale om, i nogen Maade eller tilnærmelsesvis vilde blive saa stor som den Afsløsningssum, der blev foreslaaet af den hidst nedsatte Kommission. Afsløsningssummen blev den Gang ansat til 300,000 Kr., og jeg skal villig indrømme, at det ikke er noget lille Beløb. Men jeg tror, at Fiskerigaardens Ejer har saa mange Bønderier med at varetage sine Interesser som Fisker, at han vist vil være meget nem at komme ud af det med, han vil vist gerne være denne sin Eneret kvit. Saa længe han havde Gendærmerne, vare de hans højre Haand til at varetage hans Interesser, men efter at Gendærmerne ere afgaaede ved Døden — og Fiskerne have ikke fundet nogen særlig Anledning til at skrive over deres Grav: „elstet og savnet“ — har Fiskerigaardens Ejer selv maattet antage etvilt Polititil at holde Fiskerne i Aie. Jeg er derfor overbevist om, at han vil være meget nem at komme ud af det med paa dette Punkt. Laksogaarden er nu snart naaet til at blive en sand Svøbe for den Egn, hvort den ligger, idet den har fremkaldt en Mængde Proseser og har samlet om sig en Sum af Bitterhed, som vi stikkelige og fromme Sydere ellers ikke kende til, saa jeg synes, at der her er et Forhold, hvor der staar saa mange og dyre Interesser paa Spil, at det høje Ministerium vil gøre sig særlig fortjent ved at træde hjælpende til. Jeg føler en særlig Trang, til at hilse med Glæde det Skolelovsforslag, der er fremsat her i Tinget, og ikke mindst føler jeg Trang til med Glæde at hilse den Beredvillighed, hvormed det er modtaget, og den Beredvillighed, der er vist til at bringe disse for denne Sag. Jeg er vis paa, at disse Dfve ville bringes i den Erkendelse, at det er Stolen, der skal lægge den stærke Undergrund til vor fælles Samfundsbygning, og jeg er vis paa, at den Beredvillighed er vist i den Erkendelse, at det ogsaa er